

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Statsråden

Parlamentarisk leder Siv Jensen
Parlamentarisk leder Erna Solberg
Parlamentarisk leder Dagfinn Høybråten
✓Parlamentarisk leder Trine Skei Grande

Tidl. ref.

Vår ref.
2010/00965-8/FD I/FRI

Dato 20 APR 2010

REDEGJØRELSE VEDRØRENDE SKJERMING AV FORVALTNINGS- INFORMASJON

Jeg viser til brev av 15. april 2010 med anmodning om en redegjørelse blant annet for hvilke tiltak regjeringen planlegger iverksatt for å rydde opp i de forhold om skjermingsverdig informasjon som har kommet offentligheten i hende. De deler av spørsmålet som ligger under justisministerens ansvarsområde er omtalt i eget punkt utarbeidet av Justisdepartementet.

1. Forsvarsministerens redegjørelse

1.1 *Innledning*

Innledningsvis ønsker jeg å understreke viktigheten av åpenhet i forvaltningen, også når det gjelder Forsvaret. På den andre siden må Forsvaret ta noen viktige forholdsregler og også kreve særløsninger på noen områder for å skjerme informasjon. Sikkerhetsloven definerer hva som er å anse som skjermingsverdig informasjon. Formålet med denne loven er blant annet å legge forholdene til rette for effektivt å kunne motvirke trusler mot rikets selvstendighet og sikkerhet og andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser.

1.2 *Bakgrunn*

Det har de senere årene vært en sterk økning av oversikter og registre over aktiviteten i offentlig sektor. Disse registrene skal bidra til bedre oversikt over og bedre styring av samfunnets midler. Registrene er en nødvendig del av samfunnsmaskineriet for å kunne administrere blant annet sykepenger og pensjonsutbetalinger. Den teknologiske utviklingen gjør imidlertid at slik sammenstilling av registerinformasjon fra flere

registre kan gi tilgang til opplysninger som har vært utilsiktet både fra lovgivers og den enkelte registreiers side.

Denne registreringen kan således være en utfordring for de deler av samfunnet som har behov for å skjerme noe av sin virksomhet. Dette gjelder blant annet for Forsvaret, og dreier seg ikke i første rekke om enkeltdokumenter som er på elektronisk avveie. Enkeltopplysninger, som isolert sett kan fremstå som uproblematiske, kan kobles og gi et større bilde. Vi har altså en situasjon der to motstridende interesser møtes. På den ene siden står kravet til åpenhet i forvaltningen og på den andre siden behovet for å skjerme informasjon som for eksempel gjennom sammenstilling av informasjon fra ulike registre kan utgjøre en sikkerhetsmessig risiko.

Noen av registrene er åpne og tilgjengelige for allmennheten, og enkelte av registrene kan også gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter i andre stater ved nærmere forespørsel. Det er vanskelig for alle som avgir data til de ulike registrene å ha en total oversikt over hvem som har tilgang. Dette fordi flere registre er knyttet opp mot hverandre og ulike aktører har tilgang til de ulike registrene.

Selv om de aller fleste registrene ikke er åpne, er de ugraderte og potensielt tilgjengelige for aktører som besitter denne riktige type kompetanse til å skaffe seg uautorisert tilgang til informasjonen, eksempelvis ved hacking. Et annet forhold er at den store mengden personell med autorisert tilgang til de ulike registrene, i seg selv gir en økt risiko for misbruk.

Forsvaret har i likhet med andre virksomheter, krav på seg til å rapportere til mange ulike registre og databaser i Norge. Dette innebærer at vi sender opplysninger om navn, fødselsnummer, stilling, arbeidsgiver, arbeidssted, inntekt (lønn og tillegg), permisjonsdatoer etc.

Kravene om rapportering har økt de siste årene. Forsvaret har samtidig behov for å skjerme forvaltningsinformasjon knyttet til enkelte avdelinger og personell ut over det som er vanlig for Forsvarets øvrige avdelinger. Dette gjelder våre spesialstyrker og Etterretningstjenesten spesielt, men det kan også være andre avdelinger og personell med et særskilt skjermingsbehov. Etter hvert som rapporteringskravene har økt, har Forsvaret over tid avdekket mulighet for at bearbeiding av registrert informasjon om arbeidstakere kan brukes på en måte som er en sikkerhetsmessig risiko. Forsvaret har derfor forsøkt å finne praktiske skjermingsløsninger med det enkelte register uten å lykkes. Vi må sikre nytteverdien av disse registrene, og samtidig skjerme den informasjonen vi ikke ønsker å dele med andre.

1.3 Konsekvensvurdering

Etterretningstjenesten har vurdert konsekvensene av den informasjonen som er offentliggjort pr. i dag om antall ansatte i E-tjenesten. De mener at dette foreløpig har begrenset skadevirkning og vurderer det som ikke dramatisk. Det at slike opplysninger

er tilgjengelige, svekker på kort sikt troverdigheten og omdømmet til E-tjenesten og Forsvaret. Denne informasjonen må altså fortsatt anses som skjermingsverdig og håndteres deretter.

Etterretningstjenesten mener videre at dersom all informasjon som E-tjenesten har gitt til registrene blir sammenstilt og gjort offentlig, er dette svært uheldig for E-tjenesten. For enkeltindivider i visse sensitive funksjoner kan dette være kritisk.

1.4 Iverksette tiltak

Jeg har besluttet å gjennomføre tiltak som i løpet av kort tid vil møte de identifiserte utfordringene vi nå står overfor. Dette innebærer i hovedsak tekniske grep som ivaretar behovet for skjerming av enkelte avdelinger og funksjoner i Forsvaret i fremtidige innrapporteringer. Det ligger i sakens natur at jeg ikke kan gå detaljert inn på hva disse tiltakene konkret innebærer før tiltakene har fått full effekt.

Vi er videre i dialog med registereierne for å iverksette umiddelbare tiltak for å redusere skadeomfanget av den skjermingsverdige informasjon som allerede finnes i de ulike registrene. Vi har også iverksatt et arbeid for å kartlegge informasjonsflyten mellom registrene. Resultatet av denne kartleggingen kan avdekke behov for ytterligere tiltak.

Sammen med andre departementer vurderer vi fortløpende om det også er behov for å revidere lov- og forskriftsverk for å ivareta særskilte skjermingsbehov opp mot de behov samfunnet har for åpen og god informasjonsflyt.

2. Justisministerens redegjørelse

Av lov 20. mars 1998 nr. 10 (Sikkerhetsloven), § 11 andre ledd fremgår det at den som utsteder eller på annen måte tilvirker skjermingsverdig informasjon skal sørge for at informasjonen merkes med aktuell sikkerhetsgrad. I utgangspunktet gjelder en sikkerhetsgradering i 30 år. Ved behov for beskyttelse av informasjon ut over 30 år, kan informasjon i særskilte tilfelle unntas fra automatisk nedgradering.

Foreløpige opplysninger tyder på at dokumentene som ble omtalt i Dagsrevyen den 10/4-10 ble avlevert til Riksarkivet fra Direktoratet for sivilt beredskap. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ble etablert i 1. september 2003 og utgikk fra daværende Direktoratet for sivilt beredskap og Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

De omtalte dokumentene er hentet ut fra Riksarkivet, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gjennomgår nå disse dokumentene for å vurdere om det er avlevert dokumenter som burde vært gradert i henhold til sikkerhetsloven, eller dokumenter som ikke skulle vært nedgradert.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er blitt bedt om en rask avklaring og en redegjørelse knyttet til de forhold som ble tatt opp i reportasjen. Justisdepartementet

vil på bakgrunn av denne redegjørelsen ta stilling til behovet for ytterligere skadebøtende tiltak og om det er behov for ytterligere tiltak for å hindre at skjermingsverdig informasjon ikke gjøres offentlig.

3. Avslutning

Regjeringen ser alvorlig på at skjermingsverdig informasjon har kommet offentligheten i hende.

Med bakgrunn i de tiltak som er planlagt og iverksatt, mener jeg at vi på en god måte vil kunne klare å finne balansen mellom nødvendig åpenhet i forvaltningen og behovet for å skjerme sensitiv informasjon for noen spesielle funksjoner.

Med hilsen

Grete Faremo